di habet, vltimò possessori, mortem illi, aut deturbationem à regno intentet, vel bellum aduersus suã rẽpublicam iniustè interat, amittit regni successionẽ. Si item perniciosus valde esset Ecclesiæ, aut suæ propriæ reipublicæ, priuari posset regno, successioneq; in illo. Imò quãdo successor esset hæreticus, aut perniciosus valde Ecclesiæ, esto haberet filium, aut aliũ proximiorem consanguineum, minimè consortem in eo delicto, ad quem regnum deuolui deberet, posset Summus Pontifex concedere regnum illud alijs, qui sua potentia illum coercerent, depellerentq; de regno, quando legitimus alioquin successor non posset, aut non vellet, id efficere: quoniam id postulat bonum commune Ecclesiæ, & regulariter regni etiam illius: satis tamen est id omnino postulare Ecclesiæ bonum spirituale, vt disp. 29. ostensum est. In alijs autem maioratibus priuatis, quoniam possessor hæreticus, aut perniciosus bono publico, sufficienter coerceri potest ac puniri à principe, cui est subiectus, locum non habet, vt is maioratus concedatur alicui extraneo, & priuetur eo is, qui in defectum talis hæretici, aut perniciosi bono publico, ad eum maioratum vocatur, eique successioni est aptus.

10 Ad secundum dicendum est, quamuis id verũ sit in feudo (modò tamen infamia sit grauis: nam ob leuem infamiam feudum nõ amittit, neque expellitur ab alia dignitate, vt habetur. c. 1. §. illud, quæ fuit prima caus. benef. amitt. & cum Baldo Inn. & alijs; affirmat Molina vbi sup. nu. 20.) in maioratu tamẽ id non habere locum. Neque est validum in re proposita argumentum à feudo ad maioratum: præsertim cum ratio, ob quam id in feudo est statutum, nempe quia infamis non potest esse in curia, vt expressè habetur, c. 1. an ille qui interficit fratrem domini, & feudatarius teneatur ad seruitium personale principi exhibendum, locum non habeat in maioratibus.

Ad secundum.

DISPVT. 621.

Vtrum amens succedere possit in maioratu.

SVMMARIVM.

1 *Amens succedit in maioratu iurisdictionem & munus exercendum annexum non habente.*
2 *Quando maioratus est regnum, aut alius habens annexam iurisdictionem, aut dignitatem, contrariæ referuntur opiniones.*
3 *Regno iam adepto, non priuatur amens, etiam ob amentiam perpetuam, sed illi datur curator & administrator loco illius. Et quid quando natus est sanæ mentis, & ante regnum adeptum, incidit in amentiam, aut habet lucida interualla. Longè minus priuari potest alijs maioratibus, qui regno priuari non potest.*
4 *Præfertur soboles talis amentis, posito quod ipse sit excludendus à regno, aut maioratu, nondum adeptis fratri talis amentis.*
5 *Amens, aut aliter, ex defectu naturali ineptus regimini regni, aut alterius maioratus, excludi, non debet ab eis nondum adeptis, sed tradi illi debet curator & administrator loco illius. Excipitur in hoc regno, nisi sit collateralis, qui alioquin succedere in regno deberet.*

1 QVando maioratus constat bonis nullam habentibus iurisdictionem, ac munus annexum exercendum, tunc dubium non est, amentem, etiam à natiuitate, perpetuaque amentia, succedere posse in eo maioratu, per-

A inde atque in alijs similibus bonis nullo vinculo maioratus subiectis. Ita Molina lib. 1. de primog. ca. 13. nu. 22. Ant. Gom. l. 40. Tauri. num. 62. Greg. Lopez, l. 2. verb. *siendo para ello*, & communis opinio, quam Molina refert. Ratio autem est, quoniam amentia non reddit amentem incapacem successionis. l. 1. ff. de bon. poss. infant. vel furiosi. delata. l. vlt. §. tali. C. de curat. furiosi. §. sui. inst. de hæred. quæ ab intest. deferuntur. & alijs iuribus, quæ Molina citat.

Quando autem maioratus habet iurisdictionem, 2
aut dignitatem, adiunctam, voluerunt idem esse dicendum Ioan. Igneus, & Carolus Molinæus, relati à Molina vbi supra num. 24. etiam quando maioratus est regnum, dandumque tunc esse tali Regi mente capto coadiutorem, qui regni iurisdictionem exer
B ceat, regnumque administret. Ducuntur fundamento illo Baldi, & communi, disputatione præcedente relato: quoniam successio in eam iurisdictionem ac dignitatem, est in consequentiam aliorum bonorũ, quibus ea iurisdictio & dignitas est annexa, & quorum talis amens est capax.

Contraria verò sententia est communis multorũ, quos referunt ac sequuntur Molina vbi sup. num. 25. Ant. Gom. l. 40. Tauri. num. 69. & Greg. Lopez. l. 2. citata. verb. *siendo hombre para ello*. Ducuntur, quoniã lex, aut dispositio priuati, præferens primogenitum secundò genito, aut alteri immediato cõsanguineo vltimi possessoris, intelligẽda nõ est, quãdo id esset contra publicam vtilitatem, quæ consistit in eo, quòd regna, prouinciæ, ditiones, ac dignitates, ab ha
C bilibus & idoneis, non verò ab inhabilibus, & prorsus ineptis, administrentur, regantur, ac gubernẽtur; quarè lex, aut dispositio priuati, quæ vocat primogenitum, aut alium proximiorem consanguineum, ad eiusmodi maioratus habentes iurisdictionem, ac administrationem, intelligendæ sunt, modo ita vocati ad id sint habiles, & non prorsus inepti. Id quòd satis expressit. l. 2. titul. 15. part. 2. dum dixit, *siendo hombre para ello*: nulla autem videtur maior ineptitudo ex parte personæ, seclusis moribus, quàm carere aliquem vsu rationis perpetuo, maximè à sua natiuitate, aut antequam ad ipsum regnum deueniat, aut ad alium de numero maioratuum, de quibus loquimur. Neque refert, ait Molina vbi supra nume. 29. quòd in ea lege, verba illa, *siendo hombre para ello*, non sint
D apposita, dumtaxat sermo de descendentibus vltimi possessoris, etiam fœminis, sed posteà dum disponitur, q̃ deficientibus oibus omnino descẽdentibus vltimi possessoris succedat proximior consanguineus collateralis vltimi possessoris, additur illa restrictio, *siendo hombre para ello*, quasi id non sit necessarium in descendentibus vltimi possessoris, sed hinc nihil eo defectu impediente, succedant: cæterum tunc regnũ administretur per coadiutorem ad id electum per rempublicam, aut nominatum, à prædecessore. Non inquam, id refert, ait Molina, quoniam clausula restringens apposita in fine scripturæ, omnia antecedentia restringit. Et quoniã verba, quæ vlterius subiunguntur, *si no auiendo hecho cosa, por donde lo deuiess*
E *se perder*, intelliguntur, etiam de descendentibus, eosque comprehendunt. Responderi tamen potest, primum intelligendum esse, quando restrictio non est manifestè apposita solum proximè dicto, vt in ea lege manifestè apponitur. Et quando non erat peculiaris ratio, cur similiter non apponeretur descendentibus. Ex affectu enim maiori vltimi possessoris ad suam sobolem, facilè oriri poterant dissensiones & mala, si videret suam sobolem minus aptam, repellendam esse & priuandam regno, facileque per fas, & nefas, curare posset, vt illa perseueraret in regno. Præsertim, cum ineptitudo illa facilè posset suppleri per coadiutorem, & ex descendente minus apto generari posset descendens aptus. Ad secundum

dum dici posset, illud, esto non apponeretur, ex se esse manifestum, neque illud impediret solùm ne regnum adipiscerentur, sed etiam priuari ob illud possent regno, etiam iam adepto, vt verba illa, *por donde lo deuiesse perder*, satis exprimunt. ineptitudo verò ex parte personæ, seclusis moribus, si aduenia
A t post regnum adeptum, etiamsi perpetua sit, non est satis ad Regem priuandum regno, vt dicemus, ipseque Molina affirmat, sed tunc tradendus est illi coadiutor.

Autores communis sententiæ eam limitant: Primò, quando amentia superuenit post regnum, aut maioratum, adeptum: tunc enim, non solùm si amentia perpetua non sit, sed etiam si perpetua sit, sine spe sanam mentem recuperandi, non amittit is, qui regnum adeptus est, ea de causa id regnum, sed
B dat ur illi curator, & coadiutor, qui nomine illius regnum administret, idque apertè statuitur. l. 3. tit. 15. part. 2. Si enim Rex iudicium rationis amittat, statuitur, dandum esse illi curatorem, & administratorem regni, modo ibi præscripto, qui regnum administret, vel quousque Rex ad suam redeat mẽtem, vel vsque ad mortem illius, si scilicet amentia perpetua est. Quando item amentia haberet lucida interualla, consentiunt etiam, non esse priuandum regno, etiam nondùm adepto, sed tradendum illi esse curatorem, & administratorem. Quando verò amentia est perpetua, & aduenit ante regnum, aut maioratum adeptum, censent plerique autorũ communis sententiæ, si amentia non fuit à natiuitate, esto superuenerit ante regnum adeptum, non esse
C priuandum regno, sed dandum illi esse curatorem, & administratorem regni. Ducuntur, quoniam eo ipso, quòd fuit natus sine amentia, capaxque regni, comparauerit, radicatumque fuerit in eo ius ad id regnum, aut maioratum, vt primæ institutionis, siue lege, siue contractu, siue vltima voluntate, fuerit institutum à republica, vel à priuato aliquo, vt alibi copiosiùs dicetur: & sicut, propter superuenientem amentiam perpetuam, nõ potest quis spoliari regno, aut maioratu iam adepto, ita neque iure ad illud vi primæ institutionis comparato eo ipso, quòd fuit natus capax illius. Molina tamen vbi supra arbitratur, satis esse, vt quis priuetur successione in regno, si amentia perpetua illi aduenerit ante regnum debitum & adeptum: quoniam ius illud ad succedendum in tali regno, radicatum in illo à puncto suæ nãtiuitatis, est reuocabile ante punctum successionis, morte illius, aut superueniente inhabilitate ad id regnum: & quoniam habilitas attendenda est in puncto successionis: quòd non obscurè innuunt verba illa. l. 2. tit. 15. par. 2. *siendo hombre para ello*, tempore scilicet successionis.

4 Secundò limitant eam sententiam ad effectum, vt exclusò primogenito vltimi possessoris propter amentiam, succedat secundò genitus, aut alius, qui vlterius vocatur, vt id intelligatur, quando talis amens non habet filium regni capacem tempore successionis: si enim illum haberet, is filius, nepos vltimi possessoris, præfertur filio secundo genito ex eodem vltimo possessore, & cuicunque alteri consanguineo vltimi possessoris, vt ex le. 1. titu. 15. par. secunda. est notissimum, & affirmant Gregor. Lopez ibi verb. *siendo hombre para ello*; Molina vbi supra. nume. 39. & alij, quos citant. Dicunt verò, si talis amens filium habeat tempore successionis regni: quoniam si tunc filiũ non habeat, saltem iam conceptum, eaq; de causa successit filius secundo genitus vltimi possessoris, esto post eã successionem nascatur filius ex tali amente, præfertur illi filius secundo genitus, itẽque soboles posteà ipsius: successit enim, qualitasq; necessaria ad succedendum esse debent tẽpore successionis, neque successio esse debet, aut pòt, in su-

A spenso. l. non oportet. ff. de lege. 2. l. interuenit. ff. de leg. prest. l. 1. §. si quis proximior. ff. vnde cog. quo in textu exprimitur, satis esse, vt sit conceptus tempore successionis, nec sufficere si postea cõcipiatur. l. pen. §. quandiu. ff. vnde legit. & alijs iuribus, & affirmat Gregor. Lopez verb. *siendo hombre para ello*. Molina vbi sup. nu. 39. & alij, quos citant. De hac tamen re inferius disp. 634. erit sermo.

Vt de hac re tota dicam, quod sentio. Sanè multũ Decisio.
propendeo, rarò esse aliquem priuandum successione in regno, & multò minus in alijs maioratibus habentibus iurisdictionem annexam, ob naturalẽ defectum personæ, esto amẽtia perpetua sit: eò quòd ineptitudini ex eo capite ad regni administrationem subuenirì possit, curatore, & administratore creato
B à republica, interim dùm ille vixerit: & longè maiora mala sequi sint apta ex contentionibus, num ille priuari successione debeat, an non. Et quoniã non 5
multum interest inter id dubium, an priuari debeat regno iam adepto ob eiusmodi ineptitudinem, & an ex eodem capite priuari debeat successione: omnesque conueniant priuari non debere regno iam adepto, sed subuenirì ineptitudini debere constitutione curatoris ac gubernatoris nomine & loco ita inepti. Accedit, consentire ex parte. cap. grandi, de supplen. negli. prælat. lib. 6. in quo tamen capite autores contrariæ sententiæ fundare solent suam opinionẽ. Ineptitudo quippe illa Regis Sanctij Lusitani sanè à natura ipsa fuit statim à puncto natiuitatis, antequã regnum adipiscereturs; cognita tamẽ fuit in progres-
C su administrationis: neque tamen priuatus fuit regno tanquam incapax illius tempore successionis, sed solùm fuit constitutus curator, qui loco & nomine illius, regnum administraret. Responderi tamen posset, illũ non fuisse mente captum omnino, sed insufficientem solùm ad regni administrationẽ, in quo euentu, licèt ineptitudo esset à puncto natiuitatis, non debebat excludi à successione regni, sed solùm tradi illi debebat administrator loco illius. Nõ tamen satisfacit omnino hæc responsio. Si enim aliquis simpliciter sit ineptus regni administrationi, quia bono communi non expedit illum administrare regnum, sine vlla spe, quòd aliquando rectè ac sufficienter, saltem mediocriter, illud administrabit, vtique simpliciter est iudicandus omnino ineptus:
D quare, si omnimoda ac simpliciter ineptitudo priuat à successione regni, iudicandus ille fuisset, nunquã in regno successisse, tanquam ad id semper ineptus. Longè autem minùs eiusmodi ineptitudines priuare debeant à successione in alijs maioratibus; quando quidem longè facilius suppleri ea ineptitudo posset curatore, & administratore, loco & nomine ita inepti. Præsertim cùm eiusmodi successores in talibus maioratibus, habeant publicas potestates superiores, quæ prouidere possint, ac debeant, de idoneis administratoribus. Solùm autem video facessere nobis negotium verba illa. l. secunda, titu. 15. part. secunda. *siendo hombre para ello*, quæ solùm intelligenda arbitror, in successione collateralis in regno, vt perspicuè solùm in eo euentu loquuntur: in
E eoque solo ius illud huius regni voluit, non succedere collaterales: ineptũ verò censerem oẽm eum, qui tempore successionis talis esset, vt iudicaretur aptus non futurus ad regni gubernaculũ sine curatore, aut administratore, ac proinde cẽsetem repellendum à successione in regno omnem amentem, etiã si lucida haberet interualla, & omnẽ mutum simul ac surdum, & cæcum, etiam si sagaces essent.

Ad illam verò aliam rationem contrariæ opi- Ad id vnde ducuntur.
nionis, quòd scilicet dispositio vocans primogenitum, intelligenda non sit, contra publicam vtilitatem, de inhabili, dicendum est. Inhabilitatem illam suppleri electione administratoris idonei,

eaque ratione cessare detrimentum reipublicæ: longeque maiora mala publico bono sequi ex eo quòd inhabilis à successione esset repellendus: inde enim seditiones in republica, & lites in re graui, orirẽtur. Sicut autem consultiùs fuit iudicatum reipublicæ, vt Reges via generationis succederent, esto multi futuri essent minus apti, quàm si electione optimatum esset successio, idque ob seditiones reipublicæ euitandas: ita consultiùs est reipublicæ non repelli inutilem, supplendo eius ineptitudinẽ electione coadiutoris & administratoris, quàm illum repellere, eaque via ostiũ dissensionibus, & litibus, in re adeò graui aperire. Ac sanè, si ea ratio contrariæ sententiæ vim haberet, eodem modo dicendum esset, inutilem expellendum esse à regno etiam iam adepto: quod autores eius sententiæ negant.

DISPVT. 622.

Vtrum surdus simul ac mutus, itemque cæcus, succedere in maioratu possint.

SVMMARIVM.

1 *Surdus simul ac mutus non repellitur à maioratu iurisdictionem ac dignitatem non habente annexam.*
2 *Mutus, aut cæcus, etiam non à natiuitate, succedere non possunt in feudo, quod seruitium personale exigit. Secus si illud non exigat.*
3 *Surdus simul ac mutus, & cæcus, non repelluntur à regno, aut ab alio maioratu iurisdictionem habente. Excipitur in hoc regno, si collateralis sit comparatione vltimi possessoris.*
4 *Iudices esse non possunt cæcus, & surdus.*

1 QVando maioratus constat ex bonis nullam iurisdictionem ac dignitatem habentibus annexam, dicendum est, etiam si successor mutus simul sit ac surdus à natiuitate, non propterea repellendum esse à successione in maioratu: idque propter rationem similem ei, quam disputatione præcedente reddidimus, cur mente captus perpetuò à sua natiuitate, expelli non possit à tali maioratu. Quia videlicet mutus & surdus incapax non est ad succedendum in bonis, quin potiùs iura successionis illi conceduntur. l. mutum. ff. de acquirend. hæredit. §. vltim. insti. de hæred. qualit. & l. prima, §. mutus. ff. de hæred. insti. quare succedere optimè poterit, etiam in bonis vinculatis, quando annexa non habent iurisdictionem ac dignitatem

2 Confirmari hoc potest, quoniam licèt mutus, aut cæcus, etiam si tales non sint à natiuitate, sed posteà ex accidente, succedere non possint in feudo, cap. primo, an mutus, vel aliàs imperfectus. c. primo, §. mutus; Episcopum vel Abbatem, vbi habetur mutum ex accidente retinere non posse feudum anteà adeptum, relinquendũ tamen illi esse de reditibus, ita vt non egeat, & diuicidiùs. lib. 6. titul. 26. par. 4. sed tamen locum non habet, quando feudum nullum exigit seruitium, aut exigit tale, quòd præstari possit à muto, aut à cæco, vt constat ex ratione, quam reddunt prædicta iura, cur mutus, & cæcus, non possint succedere in feudo, quia videlicet non possunt præstare seruitium, & affirmant Gregor. Lopez. l. 6. citata verba. *mudo o ciego*, & Molina lib. primo, de primogen. cap. 13. num. 43. & communis sententia, quam referunt: quare, cùm eiusmodi maioratus nullum exigant seruitium, neque habeãt aliquam administrationem, succedere in illis poterunt mutus, & cæcus.

A Quando autem maioratus habet annexam aliquam iurisdictionem, potest suaderi, mutum succedere non posse in eo maioratu. Primò, quoniam mutus succedere non potest in feudo, quando feudum habet adiectum onus seruitij, quòd à muto præstari non possit, vt ex iuribus proximè citatis constat: cùm ergo mutus iudex esse non possit, atque adeò neque iurisdictionem exercere, vt constat. l. cum prætor. §. vltim. ff. de iudicijs. & lib. 4. titul. 4. par. tertia. validumque sit argumentum à feudo ad maioratum, quando cernitur eadem ratio, consequens est, vt mutus succedere non possit in eiusmodi maioratu. Argumentũ primum.

Secundò, quoniam in hoc regno, l. 6. citata, tit. 26. part. quarta. sancitum est, vt mutus, surdus, aut cæcus, succedere non possit in feudo: in hoc autem regno, nullum aliud feudi genus fuit vnquam auditũ, quàm concessiones factæ à principe nobilibus oppidorum cum iurisdictione, ob quæ oppida tales nobiles tenentur ad certum seruitium, vt ad seruiendum principi tempore belli certo numero militum; qui vulgo, *lancas* dicuntur, & ad alia: eaque de causa, ratione eiusmodi oppidorum, vasalli Regis peculiariter nuncupantur: licet enim cæteri etiã in hoc regno vasalli Regis sint ac dicantur, & ad fidelitatẽ ei astricti, consuetudine tamen est obtentum, vt peculiariter hi vasalli Regis, ratione eiusmodi oppidorum, dicantur, vt colligitur ex l. prima, in fi. tit. 25. iuncta l. 2. titu. 26. par. 4. sicque in regijs prouisionibus & epistolis, hi peculiariter dicuntur vasalli ratione oppidorum, vt Molina vbi supra, num. 48. ait, quo fit, vt de iure huius regni, mutus nõ succedat in eiusmodi maioratibus iurisdictionem habentibus. Secundum.

Confirmatur præcedẽs ratio, quoniam licet eiusmodi concessiones oppidorum in Hispanijs naturam feudi in cæteris non retineant, feuda tamen ex consuetudine Hispaniarum dici possunt, ac proinde in illis locum habebit dispositio. l. 6. citatæ, vt in eis succedere non possint surdus, mutus, aut cæcus. Etenim diuersæ prouinciæ diuersas seruant consuetudines in feudis: in Italia quippe, mortuo parente feudi possessore, æquis portionibus diuiditur feudũ inter filios: in Gallia verò primogenitus succedit in toto feudo: & in Germania diuersa consuetudo seruatur, vt affirmant multi, quos Molina vbi supra, nume. 49. refert ac sequitur. Vnde Baldus, & alij, quos Molina ibidem, num. 50. sequitur, rectè affirmant, si Germano concedatur feudum in Italia, censeri concessum iuxta Italiæ cõsuetudinem. Si verò Italo concedatur in Germania, censeri concessum iuxta Germaniæ consuetudinem. Qua ratione, quamuis in alijs quibus feuda aliqua à natura feudorum degenerent, feuda tamen censentur: pacto enim, aut consuetudine, à natura feudi potest recedi, & nihilominùs feudum propriam naturam feudi non seruans, feudum adhuc erit, suntque in eo seruãdæ cęteræ leges & cõditiones feudi, vt habetur. c. 1. de feudo non habente propriam naturam feudi, & consentit vbi supra Molina, nu. 51. cum alijs, quos citat: qui cum Baldo, & alijs subiungit, esto dominus vasallum omni seruitio liberet, non proinde feudum ratione cuius tale seruitium antea debebatur, desinere esse feudum. Confirmat

Tertiò, mutus, eò quòd sit inhabilis ad regnũ gubernandum, non succedit in regno, vt constat ex illis verbis. l. 2. titu. 25. part. 5. *siendo hombre para ello*: ergo neque in alijs maioratibus habentibus iurisdictionem oppidorum. Consequentia probatur. Tum quia in maioratibus Hispanis, quando aliud non est dispositum, eo modo succeditur, quo in regno, ad cuius exemplum sunt instituti. Tum etiam quoniãm vnumquodq; oppidum respublica suo modo censetur, nomineq; reipublicæ ad multa comprehẽditur, vt ad effectum, vt restitutio in integrum ei concedatur Tertium.

tur eo modo, quo reipublicæ integræ conceditur, vt suo loco in calce materiæ de contractibus dictũ est: magnumque detrimẽtum oppido etiam sequatur ex eo, ꝙ inhabilis ad ipsum regendum, ei præficiatur.

Quartò, quoniam id videtur dispositum. l. 10. tit. 4. lib. 6. nouæ collect. quæ sic habet. *Quando acaeciere, que algunos de los vassalos, que de nos tienen tierra, muriere, sean proueydos de la librãca del sueldo sus hijos primogenitos, qui fueren habiles para ello: y asi lo entẽdemos mandar, y lo mismo entendemos hazer delas lãcas, y officios de rationes y quitaciones, quæ vacaren.* Quartum.

3 Cum disputatione præcedente dictum à nobis sit, amentem perpetua amentia, etiam si à natiuitate sit talis, expellendum non esse à regni successione, nisi quando succedere deberet collateralis ea inhabilitate affectus; idque propter dispositionem legis 2. titu. 15. part. 2. quæ id in eo solo euentu statuit, à successione verò in alijs maioratibus talem amentem expellẽdum non esse; sanè longè maiori cum ratione idem dicendum est de muto, qui compos sui est, cõtractusque, qui verbis non indigent, vt fiant, validè cum eo celebrantur etiam sine curatore, vt cum Bar. & communi doctorum sententia affirmat Molina vbi supnume. 59. Mutum verò censemus repellendum à regni successione, si collateralis sit vltimo possessori, propter dispositionem legis. 2. citatæ; eò quòd verè inhabilis sit ad regni administrationem, vt disputatione præcedente à nobis dictum est: à successione verò in alijs maioratibus minimè eum expellendum arbitramur: sicque definitum fuit in hoc regno circa marchionatum de *Villanueua*, in quo successit mutus & surdus à natiuitate, quem ex facie nouimus cõiũgatum, & in possessione sui marchionatus. Molina autem vbi sup. a nu. 48. nobiscum hac in re consentit, neque excipit, vt nos, quando collateralis mutus succedere debebat vltimo possessori. Arbitror tamẽ eum non multum secum consentire, dum amentem censet expellendum, & non mutum simul ac surdum à natiuitate; cum hic etiam simpliciter ineptus sit regimini regni.

Ad primũ argum. Ad primum argumentum in contrarium, concessa maiori, & minori ibi virtute subsumpta, quoad priorem partem, neganda est quoad posteriorẽ, nempe validum esse argumentum à feudo ad maioratũ, quando militat vtrobique eadem ratio. Si enim aliquid in feudo constitutum sit extra regulas iuris cõmunis, nempe quòd mutus, surdus, ac cæcus, repellatur à successione in feudo, eo quòd idoneus nõ sit ad præstandum seruitium feudo annexum, sanè iura illa nullam vim habent in maioratibus ob aliam æqualem, aut etiam maiorem ineptitudinem ad maioratum, antequam idem expressim in maioratibus statuatur: quoniam exorbitantia à iure communi statuta in feudis, extendenda non sunt ad alia ex eo solũ, quòd circa feuda sint sancita. Adde, in maioratibus iurisdictionem, ad quam exercendam per se ipsum ineptus est mutus, posse exerceri per interpositã personam ad id electam.

Ad secundum. Ad secundum dicendum est, legem illam. 6. de fo his feudis propriè loqui, vt pater illam expendenti & conferenti cum alijs legibus eiusdem tituli, & tituli. 25. antecedentis: conditores enim Partitarum, etiam de feudis proprijs notitiam aliquam tradere voluerunt. colligendo & inferendo in eisdem Partitis iura aliqua feudorum vnà cum alijs dispositionibus iuris ciuilis, & canonici, vt summa iuris, quam colligebãt ac tradebant, integra esset & perfecta, siue in Hispanijs vsus aliquis esset feudorum, siue non. Præsertim quia esse poterat in futurum aliquis feudorum vsus, & quia expedit, iurisperitos notitiam aliquam habere eorum omnium, quorum mentio fit in iure communi, vt ex parte sciant ea, quorum vsus dispositio est in alijs prouincijs, & vt non laborent in æquiuco, ac decipiantur. Adde, præsertim in Gãlacia, vsum aliquem esse feudorum: multi enim feudatarij sunt Ecclesiæ Sancti Iacobi, & alijs Ecclesijs ac monasterijs. Quamuis autem in eis iuribus Partitarum, quorum mentio fit in secundo argumento, sermo fit de eo genere vasallorum, vnà cum alijs generibus, quorum mentio fit in eis legibus, & in alijs eorum duorum titulorum; sanè de eis non est sermo tanquam de feudatariis, & feudis, sed tanquam de re longè diuersa, vt expendenti ea iura, eaque cum alijs eorundem titulorum conferenti, erit satis perspicuum. A

Ad confirmationem verò negandum similiter est, ex consuetudine Hispaniarum, eas oppidorum concessiones esse, aut dici feuda: de eis enim, tãquam de re longè diuersa à feudis, fit mentio in eis duobus titulis, neque vnquam feuda fuerunt, sed res longè diuersæ quarẽ, quæ verè in eo argumento subiunguntur, non persuadent eas concessiones feuda esse. Ad confir. B

Ad tertiũ. Ad tertium negandum est, eam ineptitudinẽ muti, excludere à successione in regno, aut in alio maioratu, præterquam si sit collateralis vltimo possessori, quoad regni successionem, propter id ius positiuum huius regni, in eo solo euentu, vt dictum est. Neque inde potest fumi argumentum ad id extendendũ ad alios euentus, aut ad alios maioratus: eo quòd ea dispositio exorbitans sit à regulis iuris communis: neque est eadem ratio de alijs euentibus, & multò minus de alijs maioratibus, qui facilius & sine detrimẽto, per interpositam personam ad id electam, administratur, vt dictum est. C

Ad quartũ. Ad quartum dicendum est, ibi non esse sermonẽ de maioratibus, sed de stipendijs, quæ à Rege dãtur parentibus ad vitam ipsorum; eaque præcipere Regem, vt dentur filijs primogenitis habilibus. Cùm enim Rex ea stipendia volũtariè præstet propter seruitium, noluit, vt darentur filijs primogenitis, nisi habiles essent ad id seruitium.

De cæco, & omnino surdo, sed non muto, facilius dicendum est, posse eos obtinere, non solum maioratum non habentem annexam iurisdictionem, vt est notissimum; eo quòd iure succedendi non sint priuati, sed etiam habentem iurisdictionem. Licet enim exercere non possint iudicis officium, vt de surdo habetur. l. cum prætor. §. vlt. ff. de iud. & de cæco affirmant glos. & Bart. l. cæcus. ff. eod. tit. habeturque de vtroque, l. 4. tit. 4. part. 3. obtinere tũ possunt iurisdictionem, quam per alterum exerceant, vt glossa & Bar. citati, de cæco affirmant. Adde, cæcum & surdũ posse constituere per se idoneos ministros ad exercitium iurisdictionis ac iudicandi, & ab illis exigere rationem administrationis: quin simul cum illis poterunt gubernare, ea, ad quæ ipsi minus sunt idonei, per ipsos administros exercendo. Consentiunt Molina vbi sup. nu. 66. Greg. Lopez. l. 2. titu. 15. part. 2. verbi *siendo hombre para ello*, & alij, quos citant. Arbitror vero propter hæc eadem verba legis illius. 2. si sint collaterales, qui in hoc Castellæ regno succedere debeant vltimo eiusdem regni possessori, excludendos esse à successione: eo quod simpliciter apti non sint ad regnum gubernandum. 4 D E

DISPVT. 623.

Vtrum religiosus, aut clericus, succedere possit in maioratu.

SVMMARIVM.

1 *Religiosus si nondum professionem emisit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, capax est cuiuscumque maioratus.*

2 *Religiosi, quorum monasteria in bonis illorum non succedunt, si professionem emittant, aut in nostra Societate emittant vota coadiutorum, neque ipsi, neque monasteria, succedunt in maioratu, neque in commoditate illius, sed deuoluitur ad vlterius vocatum.*

3 *Quando monasterium succedit in bonis, sui religiosi, succedit etiam in commoditate maioratus non habentis iurisdictionem, ad ipsumque attinentis, dum talis religiosus vixerit; nisi institutio excludat religiosum à successione in eo maioratu, vt plerumque fit. Eo verò religioso mortuo naturaliter, maioratus integrè deuoluitur ad vlterius vocatum.*

4 *Religiosi maioratus si iurisdictionem habeat annexam, non succedit in eo monasterium, neque quoad commoditatem.*

5 *Commendatarij, qui coniugati esse possunt, non excluduntur à successione quorumcunque maioratuum, etiam si clausulam habeant excludentem religiosum.*

6 *Clerici à quorumcunque maioratuum successione non excluduntur, nisi in institutione esset clausula, qua excludantur: & qui soleant particulari clausula excludi. Nullusque eorum censetur exclusus, quando maioratus titulo præscriptionis possidetur, nisi de contrario apertè constet. Quæ item clerici in administratione maioratuum exercere per alios debeant.*

1 REligiosus, si nondùm professionem emisit, aut in nostra Societate ad gradũ coadiutoris assumptus est, succedit in maioratu, quicunque is maioratus sit. Quoniam vsque ad professionem, aut ad vota coadiutorum in nostra Societate, incapax non est successionis in quibuscunque bonis, dominijque illorũ, iuxta ea quæ disp. 139. & 140. copiosè dicta sunt.

2 Religiosus earum religionum, quarum domus, collegia, ac monasteria, incapacia sunt successionis loco suorum religiosorum, vt sunt domus & collegia nostræ Societatis, & monasteria omnia fratrum de obseruãtia D. Francisci, eorumque, qui strictiùs adhuc viuunt sub regula eiusdem Beati Francisci, vt duabus disputationibus citatis dictum est: religiosus, inquam, harum religionum, eo ipso, quòd professionem emittit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, pro mortuo reputatur ad effectũ, vt neque ipse, neque monasteriũ, aut alius loco illius, succedere possit in quibuscunque bonis, sed deuoluuntur ad alios hæredes ab intestato, aut ad vlteriùs vocatum ad ea bona: vt duabus disputationibus citatis dictum explanatumque est. Quare eiusmodi religiosi, & monasteria eorum, succedere non possunt in vllo maioratu, sed perinde talis maioratus deuoluitur ad vlteriùs vocatum, ac si religiosus ille è vita discessisset, aut natus non fuisset. Hæc facilè constãt ex dictis duabus disputationibus citatis, & consentit communis doctorum sententia, Molina lib. 1. de primog. cap. 13. nume. 69. sequitur. Qui enim incapax est successionis pro mortuo naturaliter reputatur. l. prima, §. sed si patruus. ff. de coniungend. cum eman. liber.

3 Quod ad religiosos attinet, quorum monasteria capacia sunt successionis loco eorum, dicẽdum est. Si maioratus non habeat iurisdictionem ac dignitatem annexam, succedere monasteriũ, ratione eius religiosi, in eo maioratu, recipereque commoditatem totam ex illo interim dum talis religiosus vixerit: eo verò naturaliter mortuo, transire maioratũ ad vlteriùs ad eum vocatum. Quando autem ex prima institutione excluderetur religiosus à successione in eo maioratu, vt plerunque fit, tunc, tali religioso professionem emittente, transiret maioratus ad

A vlteriùs ad eum vocatum, nec succederet monasterium. Ratio primæ partis est, quoniam eiusmodi monasterium capax est, ratione sui religiosi professi, successionis bonorum, neque est vlla sufficiẽs ratio, cur non etiam capax sit successionis in tali maioratu. Eam partem affirmat communis doctorum sententia, quam inter alios referunt ac sequuntur Ant. Gom. l. 40. Tauri. num. 66. Greg. Lopez. l. 2. tit. 15. par. 2. ver. *siendo hombre para ello*, Gama decis. 6. Molina vbi supra, num. 95. & alij, quos nos disput. 140. citauimus: affirmatque Gama & Molina ita pronunciatum fuisse in Lusitania, & Castella. Tametsi Molina non admodùm firmus ad eam sententiam accedat: motus præsumpta contraria voluntate institutoris maioratus, qui in bonum, & memoriã suæ

B familiæ, præsumendus est instituisse eum maioratũ, & vt arma & insignia deferret; quæ locum non habent in successione monasterij, nec censendũ est institutorem id velle, aut intendisse. Secunda verò pars, quòd scilicet, mortuo eo religioso, transeat maioratus ad vlteriùs vocatum, facilè probatur. Quoniam successio in maioratu, est ex vocatione primi institutoris, de quorum numero non est monasterium, neque vocati accipiunt maioratum ab vltimo possessore, sed à primo institutore: quare religiosus ille, sua professione, præiudicare non potuit cæteris vocatis, vt, eo mortuo, non succedat, qui succederet, si ipse similiter moreretur in sæculo. Solùm ergo obtinebit monasterium maioratum illum, & commoditatem ex illo, interim dum is religiosus vixerit.

C Tertia verò pars satis est nota, nec probatione indiget: quoniam primus institutor eam legem apponere potuit bonis ita vinculatis, quæ satis congrua est fini, ad quem maioratus solet institui.

Quando verò maioratus habet iurisdictionẽ adiunctam, est maius dubiũ, an similiter succedat monasterium. Pars, quæ affirmat, suaderi potest. Quæstio.

Primò, quoniam eiusmodi monasterium capax est successionis bonorum ratione illius sui religiosi, vt disput. 139. & 140. copiosè ostensum est: ergo, in consequentiam cæterorum bonorum talis maioratus, quorum paulò anteà dictum est esse capacem, erit etiam capax iurisdictionis ac dignitatis eisdem bonis annexæ. Ad primũ.

Secundò, quoniã religiosus ille professione emis-

D sa retinet ius prioritatis in gradu, iuraque omnia cognationis, vt ex se est notissimum: quoniam in alijs hæreditatibus ac bonis succedit vt proximior in gradu, locoque illius succedit monasterium, & excludit remotiores. Retinet item iura sanguinis, & suitatis, vt de iure suitatis nos diximus disput. 179. Succedit item in feudo, quando ex eo non debetur seruitium, quod à monacho, vel monasterio, præstari non possit, vt, cum communi doctorum sententia, disput. 140. dictum est. Item, existente statuto, quòd excludit fœminas propter masculos, ipse, monasteriumque loco illius, excludit fœminas; vt hęc omnia affirmant Doctores, quos Molina vbi supra, nu. 73. refert ac sequitur: ergo succedet monasterium, loco Secundum.

E talis religiosi, in maioratu iurisdictionem ac dignitatem annexam habente.

Pars verò quæ negat, confirmatur. Primò, quoniam ius regni, ducatus, marchionatus, comitatus, & similia iura, non transeunt ad monasterium; sed continuò, professione emissa, transeunt ad illos, ad quos iure sanguinis, mortuo eo religioso, erant deuentura, vt ait glos. 1. c. scripsit nobis. 27. q. 2. tametsi rectè subiungat, ex eo textu non colligi id efficaciter, eamque glossæ opinionem amplectuntur Archidiac. & alij, & Molina vbi supra, nu. 80. Ant. Gom. l. 40. Tauri. nu. 66. & Greg. Lopez. l. 2. tit. 15. par. 2. verb. *siendo hombre para ello*, referunt ac sequuntur, & nos disput. 140. retulimus ac sequuti sumus; ac fa- 4 Decisio.

nè val-

nè valde absurdum, minimeque bono communi expediens esset, quod eiusmodi iura ad monasterium transirent, vt ex se est notissimũ: cum ergo id ob iurisdictionem annexam eueniat, eademque sit ratio de cæteris maioratibus, habentibus iurisdictionem annexam; & multi maioratus sine titulo sint, qui longè maiorem iurisdictionem habent, quàm aliqui ex maioratibus cum titulò marchionatus, aut comitatus; neque certa latitudo iurisdictionis præscribi possit, vltra quam maioratus non possit deuenire ad monasterium, & cum qua, aut cum minori possit; consequens profecto est, vt nullus maioratus habens iurisdictionem, possit deuenire ad monasterium. Secundò, quoniam in feudo, vnde debetur seruitium, quod monachus, ac monasterium præstare non possunt, nõ succedit monasterium, vt disp. 140. cum communi doctorum sententia dictum est: ergo neque succedet in maioratu habente iurisdictionem annexam, quam congruè monachus & monasterium exercere & administrare non possunt. Tertiò, quoniam in maioratus dispositione, sicut in quacunque alia, is non succedit, de quo, si disponens, quando disponebat, interrogaretur, an vellet, & intenderet, vt succederet, proculdubio responderet neganter: sed dubitandum non est, si institutores regnorum, ducatuũ, marchionatuum, comitatuum, & aliorum maioratuum habentium iurisdictionem, interrogarentur, quãdo eos instituebant, an vellent, & intenderet, si aliquis ex vocatis profiteretur religionem, vt monasterium, loco illius, in eis succederet, eaque administraret, interim dum ille viueret, responsuros neganter: ergo monasterium in eis non succedit. Atque hæc vrgens ratio non modicum suadet, idem dicendum esse de maioratibus non habentibus iurisdictionem annexam. Quartò, quoniam præcipuus finis institutionũ maioratuum, eorum præsertim, qui iurisdictionẽ habent annexam, est, vt memoria institutoris, eiusque familia cum splendore conseruetur: ex successione verò monasterij, toto tempore, quo perseuerat vita eius, qui ad illum erat vocatus, & professus est illam religionem, memoria institutoris maioratus, splẽdor que familiæ ipsius, supprimuntur, & quasi abolẽtur, nec nomen & arma institutoris, nec familiæ & maiorum ornamenta, conspiciuntur & apparent; quo fit, vt credendum non sit, institutorem voluisse, & intẽdisse, vt monasterium in eo euentu succederet. Neq; enim, quod ad vnum finem & effectum est institutum, debet operari contrarium. Postremò, quoniam id habet vniuersalis Hispaniarum consuetudo, cui est standum: nunquam enim auditum fuit, monasterium successisse in maioratu sui religiosi professi, habente iurisdictionem annexam, vt testatur. Molina vbi sup. nu. 94. qui addit, tempore, quo illa scribebat, ita iudicatum fuisse in supremo Castellæ senatu in quodam opulentissimo maioratu, tametsi à sentẽtia fuerit supplicatum, iisque adhuc penderet. Propter has verò & alias rationes, quas Molina vbi supra accumulat, hanc sententiam amplector, tanquam communem glossæ & doctorum, quos in prima harum rationum citauimus.

5 Quod verò attinet ad commendatarios Hispaniarum professos, qui vxores ducere possunt, cõstat monasteria non comparare ipsorum bona, sed ipsos esse veros dominos eorum, quæ acquirunt, neque esse integrè & perfectè religiosos, vt disp. 141. ostẽtum à nobis est. Quarè capaces sunt eiusmodi maioratuum, in hisque succedunt antiqua Hispaniarum cõsuetudine, perinde ac si commendatarij nõ essent: & esto in maioratus institutione apposita sit clausula, quod clericus, aut religiosus, non possit in eo succedere, non propterea eiusmodi commendatarij ab eo excluduntur: quoniam non censentur comprehensi nomine religiosorum simpliciter.

A Illud vero est obseruandum, monasteria, non idcirco excludi à successione in eiusmodi maioratibus, quòd capacia non sint iurisdictionis temporalis, si illis à principibus, aut ab alijs eorum monasteriorum fundatoribus concedantur: multa quippe sunt monasteria, quæ eiusmodi iurisdictiones habent: sed quòd institutores maioratuum ad regimen publicum, aut ad splendorem suarum familiarum, & conseruationem nominis ac memoriæ ipsorum, nulla ratione censendi sunt vocare ad successionem in eis monasteria, etiam nomine & loco professorum, qui, ante professionem in eis monasterijs, ad eos maioratus essent vocati; neque id expediat bono communi, & regimini populorum, conseruationique splendoris familiæ.

B Ad primum ergo argumentum in contrarium, cõcesso antecedente, neganda est consequentia: quoniam, quòd succedant in eis bonis, & iniurisdictione annexa, apertè est contra mentem & intentum institutorum, cui est standum. Ad primũ argum.

Ad secundum, concessis omnibus, quæ in antecedente continentur, neganda est consequentia, propter eandem rationem, quia scilicet repugnat menti & intento institutorum eiusmodi maioratuum, vt in eis succedant monasteria loco suorum religiosorũ; cui tamen menti ac intento est standum. Ad secundum.

Quod ad clericos attinet, dicendum est, succedere 6

posse, non solum in maioratibus, qui non habent iurisdictionem annexam, sed etiam in illis, qui illam annexam habent, etiam in regnis. Quoniam verò

C capaces illorum sunt, tanquam proprij eorum domini: neque eiusmodi donatio pugnat cum sacerdotio, aut Pontificatu, etiam Summo. Imò verò & Summus Pontificatus, & aliqui Archiepiscopatus, & Episcopatus, quin & Abbatiæ, habere solent iurisdictionem temporalem annexam, ad maiorem splendorem & ornatum earum dignitatum, vt disp. 24. dictum est. Debent tamen sacerdotes, & Pontifices, administrare eiusmodi temporalia dominia, quoad ea, quæ nõ decet eos per se ipsos exercere, aut ipsis nimiam curã, & distractionem afferre possent, per ministros ad id electos. Et quando expediret attendere regimini sæculari, quale esset regni, reinquere debent beneficia curam animarũ habentia. Sic vidimus Cardinalem Henricũ, quãdo mor-

D te Sebastiani Regis successit in Lusitaniæ regno, tãquam propinquior Regi Sebastiano, reliquisse continuò Archiepiscopatum Euorensem, & Abbatiam de *Alcobaca*. Quod autem clerici succedere possint in eiusmodi maioratibus, præter consuetudinem receptam, & ea quæ disputatio. 29. citata à nobis dicta sunt, affirmat communis sentẽtia, quam referunt ac sequuntur Anto. Gom. nu. 66. citato, Greg. Lopez, verb. *siendo hombre para ello*, sæpius citato, & Molina vbi supra, nume. 96. Si tamen in creatione maioratus apposita esset clausula, quæ clericos ab eo excluderet, tunc clerici in eo non succederent, vt est perspicuum. Solent autem sæpe maioratuum institutores partim ad tollenda dubia, partim ad remo-

E uendos aliquos à maioratuum successione, apponere clausulam, quòd in eis succedere non possit amens, mutus, surdus, cæcus, religiosus, clericus, mulier, aut alij, prout institutores plures, aut pauciores, excludere volunt: eisque clausulis ac dispositionibus est standum. Admonet verò bene Molina vbi supra, num. 100. quando maioratus non constat scriptura, sed immemorabili præscriptione, non censeri appositam eiusmodi clausulam, nisi occurente casu aliquis similis fuerit exclusus, tempore ad id præscribendum sufficiente: neque plures, vi talis præscriptionis, excludi tunc, quàm fuerit compertum, tempore ad id præscribendum necessario, fuisse exclusos. Ratio est, quoniam immemorabilis præscri-

ptio

ptio bonorum aliquorum tanquam maioratus; solùm probat, quæ sunt de natura maioratus: non uerò hæc alia, quæ maioratui accidentaria sunt.

DISPVT. 624.

In maioratuum Hispanorum successione, an maior natu sit cæteris præferendus. Et quousque illegitimè natus succedere possit, aut non possit, in eisdem maioratibus.

SVMMARIVM.

1 *Maioratuum in successione quousque maior natu cæteris præfertur. Idem in capellis, & in alijs rebus, quæ indiuisæ, deuenire ordine quodam ad vnũ debent. Et quis primogenitus dicatur, præsertim inter geminos.*

2 *Gemini vterque masculus, aut vterque fœmina, si nati essent, & ignoraretur quis prior, vterque pro indiuiso succederet cum alio in maioratu. In regno verò mitti sortes deberent quis eorum futurus esset Rex.*

3 *Quando matrimonium fuit contractum inter consanguineos, aut affines, sine dispensatione Sũmi Pontificis, & cum mala fide vtriusque contrahentium, proleque fuit suscepta, esto postea ex dispensatione legitimè contrahant, non legitimatur proles, nec succedit in maioratu, nec præfertur proli legitimè postea natæ. Et esto impedimentum esset de iure humano, non potest dispensare Summus Pontifex, vt matrimonium antea fuerit legitimum, nec proinde ea ratione efficere, vt proles fuerit legitima: licet quo ad solas inhabilitates canonicas, & non ciuiles (de quarum numero est successio in maioratu) possit dispensare Summus Pontifex, vt reputetur ac si sine illis fuisset nata, & id solùm efficere videtur, si dicat, dispensare, vt id matrimonium fuerit validum. Potest etiam Summus Pontifex dispensare quoad easdem inhabilitates, esto impedimentum esset dirimens iure diuino.*

4 *Maioratus si quis incapax sit quacunque ratione, succedit proximè vocatus, si incapax etiam nõ sit, alioquin progressio fit inter proximè vocatos, quousque deueniatur ad capacem, qui succedat.*

5 *Ad maioratum proximè vocatus, si incapax illius ob delictum sit effectus, & a principe restituatur, aut incapacitas alia ratione in eo cesset, tunc, si incapacitas cesset post mortem vltimi possessoris, aut post delationẽ maioratus alia ratione, non succedit ille, sed exclusus manet. Si uero tempore delationis incapacitas cessaut, tunc is succedit.*

6 *Restitutionem principis ex gratia in prisinũ statum non habere locum in præiudicium alterius, qualiter intelligendum.*

7 *Maioratui successor proximus, si renunciet successioni in fauorem ulterius vocati, sibi præiudicat: non uerò filijs, si postea habuerit, qui succedent. Ea autem renunciatio si facta esset uinente institutore, nulla esset, nisi institutor consentiret, & in eo consensu perseueraret usque ad mortem. Secus si defunctus esset, & esset alius maioratus possessor. Et quando, si renuncians minor esset, illi competeret restitutio in integrum.*

8 *Egregia ex hoc fundamento decisio cuiusdam euentus in Lusitania.*

9 *Maioratus duo, si reditus unius eorũ excedant quantitatem de dos cuentos, non possunt in hoc regno deuenire ad eundem, sed eligit, quem eorum vult, & alter deuenit ad secundò genitum. Idem quando maioratus habent conditiones incompatibiles in eodem.*

10 *Maioratus successor si occidat institutorem, aut ultimum possessorem, successione priuatur. Et quis succedat. Et quando commoditas ad fiscum pertineat, dum interfector uixerit.*

EX dictis disp. 556. 577. & alijs sequentibus, constat, in maioratibus Hispanis, quando aliud non est expressum, aut aliud non postulat repræsentatio, vel sexus, ratione cuius masculus minor natu in eodem gradu præfertur fœminæ maiori natu, neque adest impedimentũ, quod ea successione excludat maiorẽ natu, semper in maioratu succedere vltimo possessori maiorẽ, non quidem dignitate, aut alijs qualitatibus, sed natu, seu ætate, computata à puncto natiuitatis, qui illi est magis coniunctus. Imò verò quia in eiusmodi bonis vinculatis successio est eo modo à maiori natu in maiorem natu, bona illa maioratus, ac primogenia in Hispanijs dicta sunt, vt duabus disputationibus citatis explicatum est. Ita cum Tiraquello & alijs, affirmant Molina lib. 1. de primog. c. 1. nu. 1. & 2. & Greg. Lopez. l. 2. tit. 13. par. 2. verb. *Mayoria*. Qui, cũ Angelo, Aretino, & Roderico Xuarez, rectè subiungit, vniuersum, quando aliquid instituitur, aut relinquitur, vt indiuisũ, deueniat ad aliquos ordine quodam, vt capella, vel aliud simile, semper intelligi maiorẽ natu eius gradus aut qualitatis præferẽdum esse cæteris eiusdem gradus, aut qualitatis, quando aliud ab institutore non est expressum.

Porrò in maioratib. Hispanis succedit vltimo possessori maior natu, etiam si natus sit ante obtentum à tali vltimo possessore eum maioratum: quare præfertur nato post eum maioratum obtentum, argumento. l. senatois filium. ff. de senatorib. illis verbis. *Nec interest, an in senatoria dignitate illum susceperit, an ante dignitatem senatoriam*. l. cum aduocatio. C. de aduocatis diuers. iudiciorum. & neque Dorotheum. C. de decurionib. illis verb. *Etsi ante paternas illustres dignitates natus est*, & affirmant Tiraquellus Licirier, & alij, quos referunt ac sequuntur Molina vbi sup. nume. 3. Ant. Gom. l. 40. Tauri, nu. 67. & Greg. Lopez. vbi supra verb. *sino el hijo mayor*, in prin. idque consuetudine est receptum, tametsi res quondam fuerit controuersa.

Censetur maior natu in re proposita, etiam qui, mortua matre, ventre scisso, in lucem editus est viuus, vt Gregor. Lopez ibidem rectè subiungit: quoniam per Epicheiam id ita intelligendum est. Talis fuit Cæsar, qui inde nomen accepit: & fuit Dux Albanus strenuissimus, ac clarissimus belli dux, qui multis rebus præclarè gestis, subiugata Philippo Regi Lusitania, senio confectus, in Olyssiponensi vrbe vitam finiuit.

Quando duo gemini nascuntur, vt Esau, & Iacob, qui primo loco nascitur, etiam per momẽtum, censetur primogenitus, esto alter prius fuisset conceptus, aut prius manum extraxisset, vt Genes. 38. Zaram prior extraxit manum, quam retraxit, natusque est prior Phares primogenitus Iudæ ex Thamar: & Esau, qui prior fuit natus, primogenitus fuit obtinuitque ius primogenituræ, quod postea vendidit, punctũ enim plenæ ac perfectæ natiuitatis, quoad hoc spectatur, non verò conceptionis, vt cum Tiraquello ait Molina vbi sup. nu. 4. 5. & 17. consentit Ant. Gom. l. 40. Tauri. nume. 68. cum plerisq; alijs, quos citat, & concinunt. l. Aretusa, & l. idem erit. ff. de statu hominum.

Quamuis autem gemini nasci simul naturaliter non possint, sed vnus post alium nasci debeat, vt habetur. l. Aretusa citata, si tamen postea non constet, quis

quis geminorum, quorum alter succedere in maioratu debebat, ante alterum natus sit, quia id notatũ non fuit, aut aliqua alia ratione, tunc, si alter sit masculus, & altera fœmina, masculus succedit in maioratu: non solùm, quia in maioratibus Hispanis masculus excludit fœminam maiorem natu, sed etiam quoniam in dubio, masculus præsumitur prior natus, eo quòd id fauorabilius sit, argumento. l. si fuerit, in fine. ff. de reb. dub. & aliorum iurium, quę Anton. Gom. vbi supra citat, & habetur expresse. l. 12. titu. 33. par. 7. Quando verò uterque est masculus, aut vtraque est fœmina, variæ sunt doctorum sentẽtiæ, quid tunc faciendum sit, quas copiosè referunt Licerier lib. 1. de primog. q. 11. & Tiraquellus de primog. q. 17. quaidamq; ex eis refert Anto. Gom. nume. 68. citato. Communior verò inter eas est, quã approbant Ant. Gom. ibidem, Molina vbi sup. nume. 19. & Greg. Lopez. l. 12. citata. glo. 3. & quam statuit in hoc regno. l. 12. citata. Vtrũque videlicet æquè succedere in eo maioratu, ac proinde vtrũque dominium & possessionem illius comparare pro indiuiso, debereque pro indiuiso illum administrare, quousque compositio & diuisio maioratus inter eos fiat. Idem verò arbitratur Ant. Gom. dicendum esse in regno, exclusis opinionibus eorũ, qui dicebant, ad magnates Regni tunc spectare dicere, quem illorum potius vellent in Regem. Itemque eorũ, qui dicebant, sortem esse tunc mittendam, quis illorum futurus esset Rex. Molina etiam vbi sup. à num. 20. quamuis primo loco argumentetur, quòd decisio. l. 12. citatæ locum non habeat in regno, sed in alijs maioratibus; eo quòd iuxta. l. 2. titu. 24. par. 1. regno diuisio repugnet, ac proinde quòd amplectenda videatur opinio eorum; qui dicebant, ad proceres regni spectare eligere, quis eorum futurus esset Rex; postea tamen amplectitur eandem Antonij Gometij opinionem, propter mala, quę sequerentur, si electio tunc locum haberet, aitq; regnum diuisionem inter duos non suscipere, excepto eiusmodi euentu ad euitanda maiora mala: ipseque, & alij, referunt sæpe in imperio multos imperasse simul, & in Hispanijs multos etiam simul regnasse. Reijcit etiam Molina opinionem, quòd primogenitus, qui nasceretur primò ex vno illorum, succedere deberet in toto regno. Etenim primogenitus ex altero, non minus succederet in iure patris sui, quàm ille alius succederet in iure sui patris. Sanè ego propendeo, tunc sortem esse mittendam inter illos, quis eorum futurus sit Rex, si in id proceres regni, procuratoresq; ciuitatum conueniant, ad suum regnum integrum & indiuisum seruandum, pacemq; ac bonum reipublicæ conseruanda, idque etiam inuitis, idque ignorantibus, geminis illis: quare sortes de consensu reipublicæ mitti deberent, statim in illorum infantia, isq; solùm prouinciandus, habenduſq; esset Rex, quem sors contingeret. Ducor, quoniam ius regni à republica emanauit in Regem, in sobolemque ipsius, iuxta leges à republica præscriptas: quando autem superuenit euentus minimè excogitatus, in quo bonũ reipublicę periclitatur, & de quo, si tunc occurrisset, ipsa respublica disposuisset, prout communi bono ac paci reipublicæ expediret, excipiendo illum à cõmuni & vniuersali lege circa regni successionem lata, sanè euentus ille à communi lege, ab eadem republica lata, censetur exceptus, ad ipsamque rempublicam tunc, occurrente eo euentu, spectat statuere, quid facto opus sit in bonum suum, regni pacem, & communis boni conseruationem: quare tunc tota respublica superior est illis geminis, vt ipsis etiam inuitis, minimeque consultis, statuat quid facto opus sit: sicut tempore schismatis, quando duo essent Summi Põtifices, factaque accurata diligentia, scitinon posset, quis eorũ esset indubitatus, reliquum Ecclesiæ corpus, Cõciliumve generale, illis esset superius, vt illis, etiam inuitis, statueret, ac pronunciaret, quid in eo euentu esset faciendum, quidque Ecclesiæ bono expediret. Porro in re de qua disputamus, nulla alia uia æquior, & melior geminis ipsis, bono, ac paci reipublicę, sese offert, quam si respublica ipsa, quoad primates & proceres, procuratoresque ad id missos à singulis ciuitatibus, in generali conuentu statuat, vt sors inter ipsos geminos, quis eorum sit futurus Rex, mittatur, relicta alteri congrua sustentatione. Atque in eiusmodi euentu, qui ab orbe condito in regno nõ euenit, neque eueniet, si fortè aliquando eueniret, prudentium arbitrio esset standum, natura rei, reipublicæ iurisdictione, & bono communi, spectatis; non verò legum decisionibus, quæ de hac re non loquuntur. Et fortè expediret, vt lex publica hac de re in particulari condere tur, ad continendum varia hominum iudicia, & affectus, pacemque & bonum reipublicæ seruanda, si casus similis forte eueniret.

Quousque autem filius naturalis, legitimatus per subsequens matrimonium, succedat in maioratu, & excludat posterius natum ex eodem matrimonio; quousque item legitimatus per rescriptum principis, aut etiam illegitimus, succedere possit, aut non possit, in maioratu, quæ omnia Molina disputat lib. 3. de primog. ca. 1. à nu. 6. & c. 2. à nu. 1. & 3. copiose à nobis explanata sunt disp. 172. & duabus sequentibus, iunctisquę dicta sunt disp. 165. versus finem, & disput. 610.

Illud solùm addam. Quando matrimonium contractum fuit inter consanguineos aut affines, sine dispensatione Summi Pontificis, atque ex parte neutrius contrahentium adfuit bona fides, proleſq; fuit suscepta, tunc esto post eam susceptam, Sũmus Pontifex eum eis dispenset, & cõtrahant legitimum matrimonium, filius ille, ante legitimum matrimoniũ natus, vt pote spurius, & non naturalis, non legitimatur per subsequens matrimonium, ac proinde nec succedere potest in maioratu, & præferri filio posterius ex legitimo matrimonio nato, vt ex se est notissimum, & affirmãt communis doctorum sententia, quam Molina lib. 3. de primog. c. 2. num. 10. refert ac sequitur.

Idem tamen autor. nu. 12. subiungit, quando impedimentum, dirimens illud prius matrimonium, erat solùm de iure humano, vt sunt gradus omnes affinitatis, & consanguinitatis, in quibus dispensare solet Summus Pontifex, posse Summum Pontificem ab illo matrimonio, alioquin nullo de iure humano, in quo vero consensus interuenit, auferre impedimentum illud canonicum, ac prounciare & declarare tale matrimonium validum, atque tunc prolem effici legitimam, ac si matrimoniũ illud à principio fuisset legitimũ, & succedere in maioratu, præferrique cæteris filijs, post ablatum impedimẽtum ab eisdem parentibus legitimè genitis. Citat pro ea sententia Panor. c. venerabilem. num. 2. qui filij sint legitimi, Couar. in epit. c. 8. §. num. 13. & plerosque alios, quos etiam Couar. citat.

Ego verò non dubito, sententiam hanc falsam esse. Atque in primis si intelligant, Summum Pontificem efficere posse, vt matrimonium, quod à principio fuit nullum propter id impedimentum canonicum, reddatur à principio validum, dispensando in tali impedimento, illudque auferendo, sanè non dubito esse id plusquam falsum. Neque enim habet Summus Pontifex ad præteritum potentiam, vt validum matrimonium efficiat, quod validum reipsa non fuit, & vt non adfuerit impedimentum illud canonicum, quod verè affuit tempore contracti illius matrimonij, eo quòd in illo non fuerit dispẽsatum; quare dispensare iam nõ poterit, vt à principio non adfue-

adfuerit,ac proinde vt non fuerit nullum matrimonium, quod nullum ob id impedimentum re ipsa fuit. Quo fit, vt sine nouo contrahentium consensu,nouoque inter eos matrimonij cõtractu,post impedimentum sublatum,non possit inter eos esse legitimum matrimonium,ac proinde, vt Sũmus Pontifex non possit efficere,vt antiquus consensus sufficiat ad legitimum matrimonium,dispẽsando in vero canonico impedimento,quod aderat tempore talis consensus,nullumq́ue eum ad legitimum matrimonium re ipsa reddidit,sed necessarius omnino sit ad verum & legitimum matrimonium, prolemque legitimam generandam, nouus inter ipsos mutuus consensus,nouusque matrimonij contractus. Poterit quidem Summus Pontifex, prolem illam natam illegitimè, ita legitimare,quasi à principio nata fuerit legitimè; non quidem efficiendo, vt nunquã fuerit illegitima,quoniam id esset ad præteritum potentia, contradictionemque implicat, ita vt nec Deus possit id efficere;sed auferendo ab illa omnem inhabilitatem canonicam, quæ sub ipsius iurisdictionẽ cadit,efficiendoque,vt, quoad inhabilitates canonicas,reputetur,ac si à principio esset legitimè nata;atque id solùm est censendus facere, si legitimum dicat se efficere matrimoniũ,illegitimè priùs contractum:idque solum velle videntur Panor Couar.& alij autores eius sententiæ:non tamen potest efficere,vt matrimonium, quod fuit illegitimum ac nullum, fuerit validum,ac proinde,vt proles ex illo procreata non fuerit illegitima. Quia ergo proles verè fuit illegitima, nec Summus Pontifex efficere valet,vt talis non fuerit,atque eo ipso, quòd illegitima fuit,c ontraxit inhabilitates canonicas, atque etiam ciuiles,quæ simpliciter non subiacent potestati Sũmi Pontificis,sed principũ secularium,vt disp.173. ostensum est; vtique quamuis Summus Pontifex possit eam legitimare,vt reputetur,quasi nata fuerit legitimè,quod attinet ad inhabilitates canonicas,& id cẽseatur facere, si dicat legitimum se efficere matrimonium, illegitimè contractum, non tamen potest,aut censetur id efficere, quoad inhabilitates ciuiles,atque adeò,vt succedat in maioratu, præferaturque in ea successione filio posterius ex eisdem parentibus legitimè nato.

Nonnulla obserua. Primum est. Esto impedimẽtum matrimonium dirimens non sit de iure humano,sed diuino,etiam naturali, prolesque ex tali matrimonio nullo,sit suscepta, posse nihilominus similiter Pontificem Summum eam legitimare,quasi à principio esset concepta legitimè. Quoniam inhabilitates canonicæ,quas proles illa,ita nascendo, contraxit,omnes sunt de iure humano,subiacentque iurisdictioni Summi Pontificis: eaque de causa, quãuis non posit dispensare in impedimento,efficereq́ue,vt inter eos parentes legitimè contrahatur matrimonium; potest nihilominus similiter abolere ab ea prole inhabilitates canonicas ex ea illegitima natiuitate euenientes,atque si nata esset ex matrimonio nullo ob impedimentum canonicum iure humano introductum. Secundum est. Quando Summus Põtifex pronunciaret, fuisse validum matrimonium, ex quo proles aliqua fuisset suscepta,& de quo dubitabatur,an validum esset,tunc prolem nõ legitimari, sed in consequentiam pronunciationis validitatis matrimonij, ex quo fuit suscepta, pronunciari prolem semper fuisse legitimam. Tertium est. Quãdo Summus Põtifex,suscepta prole ex matrimonio nullo,ob impedimentum dirimens illud iure humano,dispensaret in impedimento, vt parentes denuò legitimè cõtraherent,tũc nõ censeri legitimare prolem illegitimè antea susceptã,nisi id exprimatur. Atque hæc duo posteriora affirmat Cou. vbi sup.cum cõi doct. sententia,& vtrũque est satis perspicuum.

Si primogenitus,isve,qui alioquin primò ad maioratum vocatur,incapax illius sit, vel incapacitate, quæ ex dispositione institutoris, vel quæ ex legis dispositione,à successione in illo excludat,vt ob delictum,aut quacunque alia ratione, tunc, qui vlterius vocatur,siue ob repræsentationem, siue,quòd proximior sit,& maior natu cæteris,siue quacũque alia rõne, succedit in illo, nisi incapax ipse similiter sit: nam tunc progrediendum in eodem ordine est,quousque deueniatur ad vlterius primò vocatum,qui capax illius sit: ita affirmat Molina lib.5. de primog. c.2.nu.13.resque ex se est notissima. 4

Dubium tamen est,vtrum, si is, qui incapax erat ob delictum,restituatur à principe,aut aliqua alia ratione cesset illius incapacitas,succedat,cessante incapacitate,in maioratu. Distinguendum verò est. Si enim tẽpore mortis anterioris possessoris, delatęve successionis in maioratu, aderat incapacitas, propter quam ius eius maioratus delatũ est ad vlterius ad illum vocatum,tunc,esto postea à principe restituatur,aut alia ratione cesset incapacitas illius, non consequitur maioratum, ad alium iam semel delatum. Successio enim,nec per momentum esse potest in pendenti, quando ab institutore non fuit apposita conditio,quæ eam suspenderet,sed continuò defertur irreuocabiliter ad eum,quem primò inuenerit illius capacem ex vocatis ad ipsum, vt disput. 621.dictum est,& disput.634.copiosius dicetur: neque in præiudicium eius,qui ob incapacitatem intermedij,aut intermediorum, comparauit dominium ac possessionem ciuilem & naturalem eius maioratus statim,ac successio delata est,potest princeps postea habilem intermedium reddere,ad effectum, vt ille alius dominio,& possessione talis maioratus, semel comparatis,priuetur. Imò verò,esto de iure huius regni statim,ac defertur maioratus, non compararet is,qui primò inueniretur illius capax,dominiũ ac possessionem illius, sed ad comparandum dominium,necessarium esset adire eum maioratum,non posset princeps, in præiudiciũ iuris ea delatione ita ad illum comparati, habilem reddere alium, illum restituendo ad pristinam capacitatem, eumve legitimando,vt disp.174.ostensum est, & affirmat Molina vbi sup.nu.14. 5

Quando autem incapacitas erat ante mortem vltimi possessoris,ante delatamve successionem ad alium vlteriorem,& simul restitutione principis, aut alia ratione, cessauit incapacitas ante mortem eiusdem vltimi possessoris,ante delatamve successionẽ ad vlteriorem alium propter eam incapacitatẽ,tunc dicendum est cum Molina vbi supra, & cum alijs, quos citat (consentaneè ad quorum sententiam loquitur Emmanuel Acosta.§.& quid si tantum,p.2. nu.24.& 52.) incapacitatem præcedentem non impedire,quo minus hic,tempore delationis iam habilis,succedat in maioratu. Etenim in successione maioratus,solùm mortis anterioris possessoris, delationisve eius maioratus,spectatur, vt intelligatur, quis in eo tanquam habilis tunc,primoque ad eum vocatus,succedat:quare,cum is,qui inhabilis antea erat, habilis tũc sit,ac primò uocatus, vtique is succedet, & præferetur cæteris.

Quòd si quis obijciat,restitutionem principis ex mera gratia,qualis hæc est,etiamsi plenissima sit, intelligendam esse,sine præiudicio tertij, iuxta.l.2. in fine.ff.de sententiam passis,& affirmant Bar.& plerique alij.l.Gallus.§.& quid si tantum.ff.de liber. & posth. secus autẽ in restitutione,quæ est iustitiæ; quę aũt utraque restitutio sit,disp.575.dictũ est:quare, qñ incapacitas, principis restitutione ac beneficio,tolleretur,nõ esset intelligẽda ad effectũ, vt successione in eo maioratu is priuaretur,ad quẽ deferretur,si ea incapacitas restitutione illa nõ esset ablata. 6 Obiectio.

Di-

Satisfit. Dicendum est,quamuis ex l.illa.2.id minimè colligatur, intelligendum tamen esse,quoad bona deportati applicata fisco,propter deportationem, aut aliud simile delictum: si enim fiscus ritè illa alienasset,& deportatus integrè restitueretur à principe,restitutio illa intelligenda non esset cum præiudicio illius tertij. Quando tamen aliquis per accidens contrahit ex delicto,aut aliunde, incapacitatem aliquã ad succedendum in maioratu, aut in alia simili re, præsertim si capax illius natus sit, tunc nihil impedit,quòd princeps, pro potestate quã ad id habeat, eam incapacitatem auferat, & quòd si tempore delationis rei illius,sit ablata,factusq́; ille sit capax,perinde in re illa succedat,ac si nunquam eam incapacitatem contraxisset. Confirmatur ex l.1.§.vlt.ff.de bonorum poss.cont.tabul.vbi habetur, quòd si quis habebat filium,& ex illo nepotẽ,& filius,ante mortem patris,deportetur,aut in metallum mittatur,succedat nepos auo;eo quòd filius deportatus pro mortuo reputetur. Additur tamen,si filius ante mortem patris restituatur, ipse, excluso nepote, succedit in hæreditate paterna. Etenim ius primæuum,ex incapacitate suspensum ac impeditum, sublato impedimento,reualidatur,& consolidatur.

Obiectio. Si quis item obijciat.l.si alienum. §.in extraneis. ff.de hæred.instit. Vbi habetur,vt hæres, non suus, ex testamento institutus,succedat in hæreditate,necesse esse,vt sit capax illius tempore confectionis testamenti,tempore mortis testatoris,& tempore aditionis hæreditatis: nihil tamen impedire,nisi intermedijs illis temporibus,nempe à confecto testamẽto vsque ad mortem testatoris, vel à morte testatoris vsque ad aditionem hæreditatis, incapacitatem contrahat,modo,dum institutus est hæres,& quando moritur testator, ac quando adit hæreditatem, eam incapacitatem non habeat.

Satisfit. Dicendum in primis est,textũ illum ex parte confirmare nostram sententiam, dum incapacitas contracta ante delatam hæreditatem,post testamentum confectum,& deleta iam in puncto delatæ hæreditatis, non impedit successionem in illa. Dicendum deinde est,textum illum solum habere locum in hæreditate delata ex testamento: non verò in maioratibus Hispanis, in quibus aditio non est necessaria, & ad quos vocantur,qui non existunt tempore institutionis ac vocationis, neque tempore mortis institutorum,ac proinde qui,eo quòd eis tẽporibus nondum existant, capaces eisdem temporibus non sunt successionis in illis: quare in maioratibus Hispanis solùm attendendum est, an vocatus immediatè ad illos, tempore delationis illorum, capax eorum sit, an non,vt rectè hæc affirmat Molina vbi sup. n.18.

7 Quando primogenitus renunciaret successioni in fauorem secundò geniti, tunc ea renunciatio,seu cessio successionis maioratus, ipsi præiudicaret,& succederet secundò genitus,vt Molina vbi sup.nume.21.& sequentibus ait. Cæterùm,si primogenitus liberos haberet tempore talis renunciationis,vel postea illos procrearet, renunciatio illa non posset illis præiudicare, vt idem autor rectè ibi subiungit, & probat lib.1.cap.6.num.45. resque ex se est satis perspicua. Qui.cap.2.citato.nume.22.cum Ang. & alijs,rectè ait, si ea renunciatio sit facta à filio institutoris maioratus,ipso institutore viuente,tunc inualidam esse,nisi institutor in ea consentiat, & perseueret in eo consensu toto tempore vitæ suæ,iuxta ea quæ disput.579.dicta sunt. Si verò facta sit mortuo illo, & viuente alio possessore eius maioratus, tunc validam esse sine cõsensu talis possessoris: quoniam tunc non est pactum de succedendo possessori vltimo,in bonisque illius, sed de succedendo in bonis primi institutoris iam defuncti, cedendo iuri succedendi ab illo præscripti & deriuati. Si tamen,qui ita

cederet,minor esset, nec iuramento eam cessionem confirmaret, tunc competeret illi restitutio in integrum,vt Molina vbi sup. num.25. subiungit. Legeque disp.576.citata circa eam restitutionem à nobis dicta sunt.

Iuxta hęc dicendum est,rectè factam fuisse in Lusitania sequentem decisionem, quam Gama refert decis.92. Quędam mulier,quæ post matris mortem, possessorem tũc cuiusdam maioratus, in eo erat successura,cum filium haberet primogenitum ex quodam priori matrimonio,illi ad nuptias in alimenta, atque ad sustinenda onera matrimonij, promiserat tertiam patrem redituum illius maioratus,à puncto quo mortua matre,ad se deferretur,& totum maioratum,cum omnibus illius reditibus,à puncto mortis suæ. Filius ille mortuus fuit ante mortem auiæ,relicto filio primogenito. Hic primogenitus, nepos eius, quæ id promiserat patri ad nuptias, mortua proauia,& deuoluto maioratu ad auiam,eam tertiã partem redituum petebat. Contendebatur,illi non deberi,triplici ratione. Prima, quia pactũ illud fuit nullum,vtpote in pręiudicium alterius,ad quem fortè deuolueretur maioratus ille, mortuo patre talis nepotis ante matrem. Secunda, quia pactum illud de futura successione in tali maioratu, viuẽte adhuc proauia illa, possessore illius, erat nullum sine illius consensu, in quo perseueraret vsque ad mortem. Tertia,quoniam mortuo eo, cui tertia pars illa redituum promissa fuerat ad alimenta,& ad sustinenda onera matrimonij, cessauit obligatio tota eius promissionis: cum neque superstes esset, qui inde erat alimentãdus,neque perseueraret matrimonium,cuius onera inde sustineret. Merito tamen decisum fuit deberi tertiam illam partem redituum eius maioratus filio defuncti, tempore toto,quo auia viueret,& possideret maioratum:reliquas verò duas partes post mortem auiæ non deberi,neque etiam illam tertiam,nisi post mortem auiæ ad se maioratus pertineret: quia in præiudicium alterius successoris in eo maioratu post mortem auiæ,nihil auia potuit valide promittere: quòd autem nepos, dum auia viueret,potiretur tertia illa parte redituum loco auię,nullum præiudicium parabat alteri successori. Quo fit, vt prima ratio contra hoc nullas habeat vires. Secũdam verò nullas haberi, ex proximè dictis liquet. Quoniam id non est hæreditas proauiæ,sed bonum iure sanguinis,ex institutione & pręscripto primi institutoris,deriuandum à proauia in auiam. Tertia item non obstat,quoniam,quòd inde alimeata sumeret,& sustineret onera matrimonij,erat finis & causa motiua donandi illud ei ad nuptias;non verò erat modus,vim habens conditionis, vt scilicet solũ perseueraret ea donatio,dum ille,& matrimonium perseuerarent. Adde id traditum fuisse in alimenta sibi, & suis:esto autem ipse non perseuerauerit,perseuerabant tamen sui, geniti ex eo matrimonio. Adde etiam,inter matrimonij onera sustinenda, computari computentem educationem & sustentationem filiorum, illisque relinquere, vt competenter viuerent: quæ omnia, illo defuncto, & dissoluto matrimonio, perseuerabant, tanquam effectus, præteriti matrimonij. 8

Quando duo maioratus ad eundem primogenitum in regno deuenire deberẽt,si reditus vnius eorum excederet valorem *de dos quentos*, tunc is primogenitus eligere debet,quem maluerit eorum maioratuum, & maioratus alter deuenire debet ad secundò genitum: quia ita,in bonum commune,sancitum est in hoc regno. l.7.tit.7.lib.5.nouæ collect. & affirmat Molina vbi sup.nu.29.dictumque à nobis est. disp.174. 9

Quando similiter duo maioratus, habentes conditiones & leges incomparabiles, in eodem primogeni-

geni-

genito concurrunt, vt quòd teneatur solùm deferre arma & insignia eius familię, sine permixtione aliorum armorum, aut insignium, aut quòd vocari debeat solo nomine eius familiæ, sine permixtione nominis alterius, tunc is primogenitus similiter eligere debet vnum eorum, quem maluerit, & alter deuenit ad secundò genitum. Ita Molina vbi sup. nume. 30. disputationeque 611. dictum est.

10 Quando primogenitus, isve, qui ad maioratum primò vocatur, interficit eum, cui succedere in maioratu debet, distinguendum est cum Grego. Lopez l. 2. titu. 15. part. secunda, verb. *sino el hijo mayor*. Quoniam si occisus sit ipse maioratus institutor, tūc dubium non est, quin occidens maioratum amittat, nisi occisus illi pepercerit delictum antequàm moriatur, ac voluerit, vt nihilominus succederet in maioratu iuxta ea, quæ disputation. 178. dicta sunt. Si verò occisus sit, non quidem maioratus institutor, sed alius eius maioratus vltimus possessor, est maior difficultas: quoniam occidens, non ex præscripto occisi, sed primi institutoris, succedere debebat in eo maioratu, à quo, & non ab vltimo possessore, censendus est eum accipere. Placet tamen Gregorio Lopez, & Molinæ vbi supra, numero 31. alijsque, quos citant, illum eo ipso effici indignum successione in eo maioratu, iuxta ea quæ disputat. 178. dicta sunt, ac proinde expelli à successione in illo. Tunc verò arbitratur Molina ibidem, & libro primo, cap. nono, à numer. 25. commoditatem maioratus in vtroque euentu pertinere ad fiscū toto tempore, quo occisor vixerit, iuxta dicta disputat. 178. citata: nisi clausulæ institutionis maioratus disponant, vt continuò maioratus transeat ad vlterius ad illum vocatum. In quo euentu, si occidens filium legitimum habeat, tempore mortis anterioris possessoris occisi, talis filius succedet in maioratu, & esto sit filiusfamilias, pater non habebit vsumfructum, sed ad filium, vnà cum proprietate, spectabit, iuxta ea, quæ disputation. 178. citata dicta sunt. Quòd si occisor in eo euentu, tempore mortis anterioris possessoris occisi, descendentem non habeat, cum successio in pendenti esse non possit, transit maioratus tunc ad superstitem vlterius vocatum, & esto occisori nascantur posteà filij legitimi, non excludent eum, qui antea maioratum ritè obtinuit, neque sobolem illius, quamuis posterius sit generata. Quādo autem commoditas maioratus spectaret ad fiscum toto tempore, quo occidens viueret, tunc, cū non alio titulo fiscus eam obtinere posset, quàm nomine & loco occisoris, qui verus esset successor in eo maioratu, sed indignus vsu, & commoditate ex illo propter suum delictum, vtique, si is occisor, post patratum delictum, sobolem legitimam generaret, ea succederet in eo maioratu, tanquam proximè ad illum vocata post mortem occisoris, qui vsque ad suam mortem verus fuit successor in eo maioratu, priuatus tamen commoditate & vsu illius propter suum delictum. Quæ dicta sunt de occidente anteriorem possessorem maioratus, extendenda arbitratur Molina. capit. secundo, citato. numero 33. iuxta glossam. l. si ab hostibus. §. si vir, verb. satisfacere. ff. soluto matrimon. ad filium vltimi possessoris, qui eum ęgrotum non curauit: secus autem ad transuersalem successorem vltimi possessoris, qui non tenetur illum ægrotum curare, vt tenetur descendens curare suum ascendentem. Molinam ibidem legito. Et quoad dicta hoc. §. lege disputationem. 654.

DISPVT. 625.

Fœminæ quousque à successione in maioratu excludantur, & ad succedendum in eo admittantur.

SVMMARIVM.

1 *Lege iudiciali veteri, filij masculi in succedendo in possessionibus distributis per tribus & familias, præponebantur filiabus: sed filiæ præponebantur transuersalibus omnibus. Quando verò ita succedebant in possessionibus, nubere non poterant homini de aliena tribu, & de aliena cognatione, vt distributio possessionum in tribubus ac familijs conseruaretur, notaq; esset distinctio & successio familiarum, vt tempore aduentus Messiæ intelligeretur ex familia, ex qua erat promissus descendere, tanquam vna è notis veri Messiæ.*

2 *In successione in bonis liberis, quàm varia diuersis téporibus iure Cæsareo sint disposita. Et quid habeat ius nouissimum.*

3 *In maioratus successione, & in alijs quæ indiuisa ad vnum debent peruenire, masculus eiusdem gradus, licèt minor natu, præfertur fœminæ, licèt fœmina preferatur masculo vlterioris gradus, quando aliud in institutione non fuit expressum.*

4 *Idem quoad maioratum de bonis donatis à Rege Henrico. Non verò de maioratibus Lusitanis legi mentali subiectis.*

5 *In successione in maioratibus huius regni, quando aliud non fuit dispositum, linea tota descēdentium ex vltimo possessore, prefertur omnibus alijs, etiam proximioribus in gradu. Deinde proximior in gradu, prefertur remotiori. Et inter eos, qui sunt eiusdem gradus, masculus præfertur fęmina, & maior natu, minori natu.*

6 *Exclusio fœminarum eiusdem gradus cum masculis à successione in maioratu fauorabilis est, & extendenda. Exclusio verò earum comparatione masculorum vlterioris gradus, est odiosa, & restringenda potius, quàm amplianda.*

VT rem velut ab ouo deducamus, à iureque diuino ordiamur. Cùm Numerorum 26. Deus præcepisset Moysi, numerare populum à viginti annis & supra per tribus & cognationes, seu familias, ac diuidere inter masculos tribuum, & familiarum, terram promissionis: mortuusque esset Salphaad de tribu Ioseph, relictis filiabus quinque, absque filijs; illæque Num. 27. accessissent ad Moysem, contendentes, æquū non esse, vt ipsę, noīe & loco patris sui defuncti, qui masculū non reliquit, non acciperent possessiones inter cognatos patris sui, deleretur q; nomē pr̄is earum de familia sua. Re ad dn̄m delata, Dominus respondit. *Iustam rem postulant filiæ Salphaad: da eis possessionem inter cognatos patris sui, & ei in hæreditatē succedant. Ad filios autem Israel loqueris hæc. Homo cùm mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hæreditas: si filiam non habuerit, habebit successores fratres suos: quòd si & fratres non fuerint, dabis hæreditatem fratribus patris eius: sin autem nec patruos habuerit, dabitur hæreditas his, qui ei proximi sunt. Eritq; hoc filijs Israel sanctum lege perpetua.* Vbi vides, lege hac iudiciali, quæ Christi morte cessauit, & de sola successione in bonis immobilibus terræ promissionis diuisæ per tribus & familias inter filios Israel loquebatur, vt rectè Caietanus ibi obseruat, & ex cōtextu est satis perspicuum, filios masculos præponi filiabus: filias tamē præponi masculis vlterioris gradus. 1

dus. Et, deficientibus omnino descendentibus vltimi possessoris, transire ea bona ad cōsanguineos masculos per lineam virilem collaterales proximiores in gradu eiusdē tribus, familiæ, & cognationis. Eodem verò lib. Numerorum. c. 36. videntes homines de eadem stirpe Ioseph, si fœminæ illæ nuberent, quibus vellent, futurum, vt possessiones illæ transirent ad aliam tribum, ac familiam, non solùm vsque ad annum iubilei, sed etiam in perpetuum, cū descēdentes ex eis mulieribus futuri essent de tribu & familia uirorum, quibus illæ nupsissent; quandoquidē filij attinent ad familiam patrum, & non matrum; rem ad Moysem detulerunt. Eo verò Dominum cōsulente, lex alia similiter iudicialis, sancita fuit. Vt quando deficientibus filijs masculis, filia succederet in possessionibus patris, nubere non posset homini de alia tribu, aut cognatione, sed teneretur nubere homini, non solùm de sua tribu, sed etiam de sua cognatione, vt sic possessiones ab initio diuisæ per tribus & cognationes, neque à tribu, neque cognatione, cui fortè contigerunt, egrederentur. Quando autem non obtinebant eiusmodi possessiones patrum suorum, esto bona alia iure hæreditario obtinerent, integrum illis erat nubere, cui vellent, etiam de aliena tribu. Hæc quod attinet ad ius diuinum iudiciale veteris legis: quod Christi morte cessauit, peculiarique quadam ratione in illis solùm bonis sancitum erat, vt vsque ad aduentum & mortem Christi, tribus & familiæ, essent distinctæ, agnosceretur que Christum de tribu ac familia, ex qua fuit promissus, esse natum, tanquam vna è notis veri Messiæ.

2 Quod ad iura humana attinet, vt habetur inst. de legit. agnat. success. in prin. & §. cæterum, iunctis antecedentibus & sequentibus, & l. in lege duodecim tabularum. C. de legit. hæred. quondam lege duodecim tabularum primo loco succedebāt hæredes sui: qui autem hi sint, disp. 179. explicatum est. Deficientibus verò hæredibus suis, soli agnati, hoc est, consanguinei ex parte patris, qui per lineam virilem descendebant, siue masculi essent, siue fœminæ, succedebant, præpositis semper prioribus in gradu. Eis verò deficientibus, hæreditas ad fiscum, exclusis cognatis, qui agnati non essent, deferebatur. Ita Molina lib. 3. de primog. c. 4. num. 2. Deinde verò de iure prætorio (vt habetur. §. cæterum. citato. vers. sed quia sanè) secundo loco introductum est, vt, deficientibus agnatis proximioribus in gradu, succederent illico cognati per bonorum possessionem vnde cognati, quam uocant. Postea verò (vt habetur eodem. §. cæterum, vers. media autem iurisprudentia, & l. lege duodecim tabularum citata) de iure Digestorum introductum fuit, vt fœminæ omnino excluderentur à successione suorum cognatorum, qui consanguinei non essent ex parte patris, solùmque succederent agnatis; cum tamen cognati masculi eis succederent. Porrò hoc ius Digestorum, media iurisprudentia, instit. loco citato dictum est, propterea quòd medium quoddam ius esset inter legem antiquiorem duodecim tabularum, & ius posterius Codicis. l. lege duodecim tabularum. C. de leg. hæred. Quartò autem loco de iure Codicis, & authenticorum, quod ius Castellæ & Lusitaniæ fuit amplexatum, sublata est omnis illa differentia inter agnatos, & cognatos, & inter hæredes suos, & non suos, seu emancipatos, eodemque modo succedunt masculi, & fœminæ, succeditur que masculis, ac fœminis, vt disp. 158. §. vt explicemus, dictum est, iuribusque est comprobatum. Legito etiam. §. cæterum citatum, & reliquos sequentes in eodem titu. l. lege duodecim tabularum citatam, & authenticum de hæredib. ab intest.

3 Hæc verò intelligenda sunt, quando bona libera sunt, & diuidi inter successores possunt. Quando autem vinculo maioratus sunt subiecta, quia simul, masculi, & fœminæ, non possunt in eis succedere, sed vni tantum successio deferenda est, meritò quando masculus & fœmina eiusdem sunt gradus, masculus præfertur fœminæ, etiam si fœmina maior sit natu: quoniam masculus regimini, ac iurisdictioni exercendæ, est aptior: & quoniam in masculo conseruatur cognatio, & familia institutoris, eiusue à quo regnum, aut maioratus, in alios deriuatur, & consequenter memoria eorum, non verò ita in fœmina; quod esse solet præcipua ratio institutionis maioratus. Hinc, cum Paulo Castrensi & alijs, dici consueuit, masculo & fœmina concurrentibus in eodem gradu, etiam si fœmina maior natu sit, reputari ac si esset vlterioris gradus, ad succedendum in maioratu. Quia verò vnusquisque plus affici solet ad suam sobolem, quam ad alienam, & ad sibi magis coniunctos, quàm ad minus coniunctos, in defectum masculi proximioris in gradu, succedit fœmina proximioris gradus, quæ maior natu cæteris fœminis eiusdem gradus sit, tum in regnis, tum etiam in alijs maioratibus, quando aliud in regni creatione, aut maioratuum aliorum institutione, sancitum non est. Ita communis doctorum sententia, quam referunt ac sequuntur Molina libro 3. de primog. cap. 4. à nume. 4. & Gregor. Lopez. l. 3. titu. 13. par. 3. verb *mugeres*, & Couar. 3. variar. resol. c. 5. num. 5. cum quibus consentit Anton. Gom. l. 40. Tauri. num. 62. Atque in hoc regno apertè res hæc confirmatur. l. 2. tit. 15. par. 2. quæ id statuit in successione huius regni, affirmās, ita regulariter rē haberē in cęteris: maioratus autem Hispani instar regni Castellæ, atque iuxta leges illius, censentur instituti, nisi aliud sit in particulari expressum, vt disp. 576. & sequentibus dictum est. Hæc Molina vbi sup. à nu. 6. ait vera esse, etiam si institutor maioratus Hispani dixerit, se illum instituere causa conseruandi suam memoriam, aut familiam, aut in fauorem suæ domus, generationis, generis, gentis, posteritatis, ac descendentium. Quoniam in fœmina anterioris gradus etiam seruatur memoria institutoris, & pertinet ad familiam latè sumptam, & ad domum, generationem, genus, ac posteritatem, vt copiosè probat. Eum legito.

Idem Molina. nu. 4. citato, cum alijs, quos citat, 4
hoc idem intelligendum esse ait, in maioratibus, de quibus clausula Regis Henrici, disp. 476. à nobis relata, loquitur, vt scilicet, existente filio legitimo possessoris eius maioratus, is succedat, etiāsi minor natu sit, quàm filia legitima eiusdem possessoris: in defectum verò filij legitimi succedat in eo filia legitima eiusdem possessoris, quæ sit maior natu cæteris filiabus. Atque, quòd etiam succedat filia hoc modo in eiusmodi maioratu, verum esse arbitror: quoniā in ea clausula admittuntur filij legitimi vltimi possessoris ad successionem in eo maioratu: nomine verò filiorum legitimorum, etiam legitimæ filiæ comprehenduntur: Ad succedendum verò in Lusitania in maioratu, de quo in lege mētali, eadem disp. 576. à nobis relata, est sermo: filiæ non admittuntur, sed solùm filij masculi, eorumque descendentes per lineam virilem, nisi res fuerit à principio ita concesa, vt succedat etiam filia in defectum filij, aut nisi id postea à Rege concedatur, vt eadem disput. 576. relatum est.

Iuxta dicta hac, & præcedentibus disputationi- 5
bus, rectè Molina vbi sup. num. 13. cum alijs, quos citat, obseruat, hunc ordinem esse seruandum in successione in maioratu, quando aliud ab institutore non fuerit sancitum ac expresum, vt descendentium linea præferatur omnibus, qui de linea descendentium ex vltimo maioratus posseſsore nō sunt, neque aliquis de alijs lineis admittatur, nisi defi-